

Prawo pomocy w postępowaniu przed sądami administracyjnymi

W sporach przed sądami administracyjnymi osoba fizyczna lub prawna ma prawo do ubiegania się o prawo pomocy. Może obejmować ono całkowite lub częściowe zwolnienie z kosztów związanych ze skargą na organ administracji i ustanowieniem pełnomocnika. Na podstawie § 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2015 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz sposobu udokumentowania stanu majątkowego, dochodów lub stanu rodzinnego wnioskodawcy (Dz. U. z 2015 r. poz. 1257) udostępnia się poniższe formularze, celem uzyskania prawa pomocy, o której mowa w Dziale V Rozdział 3 Oddział 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270 z późn. zm.)

Czym jest prawo pomocy?

Prawo pomocy jest uprawnieniem wynikającym z ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Polega ona na możliwości zwolnienia osoby wnoszącej skargę do sądu administracyjnego od kosztów związanych z przeprowadzeniem postępowania sądowo-administracyjnego. Może także obejmować ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w charakterze pełnomocnika. Prawo pomocy może być przyznawane w zakresie całkowitym lub częściowym, zawsze na wniosek strony.

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2012/270/1>

Sąd może przyznać prawo pomocy w jednej ze wskazanych niżej postaci:

- w zakresie całkowitym – oznacza to, że zostałeś zwolniony od kosztów sądowych oraz przyznano Ci pełnomocnika z urzędu (czyli pomoc zawodowego prawnika);
- w zakresie częściowym – oznacza to, że:
 - zostałeś zwolniony tylko od opłat sądowych (w całości lub części) lub tylko od wydatków lub od opłat i wydatków albo
 - został Ci przyznany pełnomocnik z urzędu, ale bez zwolnienia Cię od opłat i wydatków.

Wniosek

Wniosek o udzielenie prawa pomocy strona uprawniona powinna złożyć przed rozpoczęciem postępowania przed sądem administracyjnym lub w trakcie jego trwania. Wniosek powinien zawierać oświadczenie strony, zawierające dane o stanie majątkowym i jej dochodach. Jeśli jest składany przez osobę fizyczną, powinna ona również uwzględnić we wniosku dokładne informacje o stanie rodzinnym i oświadczenie o niezatrudnieniu adwokata. Należy pamiętać, że jeśli oświadczenie zawarte przez stronę we wniosku sąd uzna za niewystarczające, wówczas może wezwać stronę do złożenia w wyznaczonym terminie dodatkowego oświadczenia lub przedłożenia stosownych dokumentów. Warto podkreślić, że pełnomocnik, o którego ubiega się strona w ramach prawa pomocy, może zostać przez nią wskazany indywidualnie. Wniosek należy złożyć na formularzu urzędowym, w sądzie właściwym do rozpoznania danego sporu administracyjnoprawnego. Złożenie takiego wniosku jest wolne od opłat.

Całkowite prawo pomocy

Całkowite prawo pomocy obejmuje zwolnienie strony z kosztów związanych z postępowaniem przed sądem

administracyjnym, a także ustanowienia pełnomocnika. Zostaje ono przyznane w sytuacji, gdy strona wykaże, że nie jest w stanie ponieść żadnych kosztów związanych z postępowaniem sądowo-administracyjnym. Strona może we wniosku o udzielenie prawa pomocy wskazać konkretnego pełnomocnika, przez którego chce być reprezentowana. Wówczas sąd w porozumieniu z organami samorządów korporacyjnych (np. okręgową radą adwokacką), a także ze wskazaną osobą, powinien w miarę możliwości ustanowić ją pełnomocnikiem. Wyznaczony pełnomocnik otrzymuje wynagrodzenie według zasad określonych w przepisach o opłatach za czynności pełnomocników w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej. Gdy strona nie wskaże we wniosku konkretnej osoby, przez którą chce być reprezentowana, wówczas sąd zwraca się o wyznaczenie jej do odpowiedniego samorządu korporacyjnego.

Źródło: Informator Prawny